

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2018

Eindhoven Augustinianum

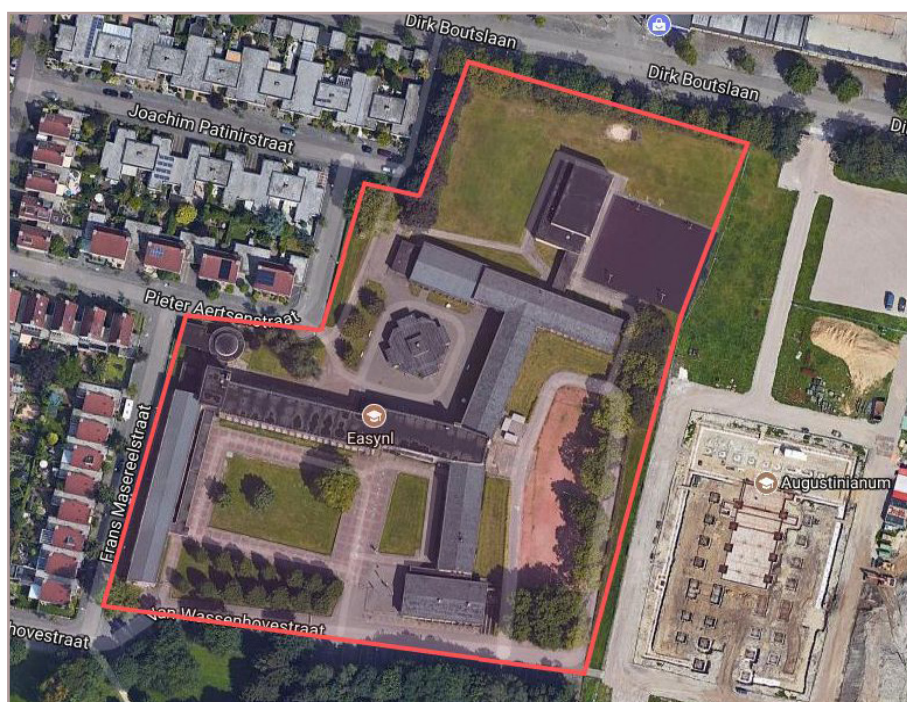
Nader onderzoek vleermuizen

 17 juli 2018

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Milon BV heeft Buro Maerlant een nader onderzoek naar vlemuizen uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ingrepen in het plangebied Augustinianum, gelegen aan de Van Wassenhovestraat te Eindhoven (figuur 1). Aanleiding voor het onderzoek is het voornemen de aanwezige bebouwing te slopen. De te slopen bebouwing is tijdens eerder uitgevoerd onderzoek door Ecogroen (quickscan d.d. 1 september 2017) beoordeeld als geschikt voor vlemuizen, waardoor werd aanbevolen nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vlemuizen middels 4 bezoeken in de periode half mei t/m september. In onderhavige notitie zijn de resultaten van het onderzoek verwerkt.

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood) op een luchtfoto van Google.

1.2 Methode / doel

Het nader onderzoek vlemuizen is uitgevoerd conform de meest actuele onderzoeksstandaarden: Het vlemuizenprotocol 2017 en de voor de betreffende soorten beschikbare kennisdocumenten Soorten van BIJ12. In tabel 1 op pagina 3 zijn de onderzoeksmomenten en weersomstandigheden weergegeven. Het veldonderzoek is uitgevoerd door J. van Suijlekom.

De te slopen bebouwing en de nabije omgeving is in de periode augustus 2017 tot begin juli 2018 conform het protocol vlemuizen van de Gegevensautoriteit Natuur onderzocht. De te verwachten soorten betroffen de gewone dwergvlemuis, ruige dwergvlemuis en eventueel de laatvlieger.

Het onderzoek in het najaar was gericht op baltsende mannetjes en zwermende dieren. Eventueel aanwezige paarverblijven / paarterritoria zijn middels twee ronden vastgesteld, waarbij op verschillende plekken werd gepost. In het voorjaar is gericht onderzoek gedaan naar zomerverblijven en kraamverblijven. Hiervoor zijn twee avondbezoeken en één daaropvolgend ochtendbezoek uitgevoerd. Tijdens alle bezoeken is het plangebied en de relevante omgeving onderzocht op foeragerende dieren en op de aanwezigheid van vliegroutes. Met behulp van een detector (Pettersson D240x) met een heterodyne functie en *realtime* opnamefunctie, zijn vleermuizen aan de hand van de echolocatiegeluiden op naam gebracht en gelokaliseerd.

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Bewolking / neerslag	Wind (Bft)
31-10- /01-09-2017	Late avond / nacht	14 °C	Bewolkt, droog	1-2
26-09- / 27-09-2017	Late avond / nacht	11 °C	Half bewolkt, droog	1
15-05-2018	Avond	21 °C	Vrijwel onbewolkt, droog	0-1
01-06-2018	Ochtend	18 °C	Onbewolkt	0-1
04-07-2018	Avond	25 °C	Lichte sluierbewolking, droog	1

Tabel 1
Data en weersomstandigheden veldbezoeken

2 Resultaten van het veldonderzoek

2.1 Algemeen

Tijdens het onderzoek zijn drie vleermuizensoorten waargenomen: de gewone dwergvleermuis, het meest prominent (zij het in vrij lage aantallen), en incidenteel de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis.

2.2 Waarnemingen per soort

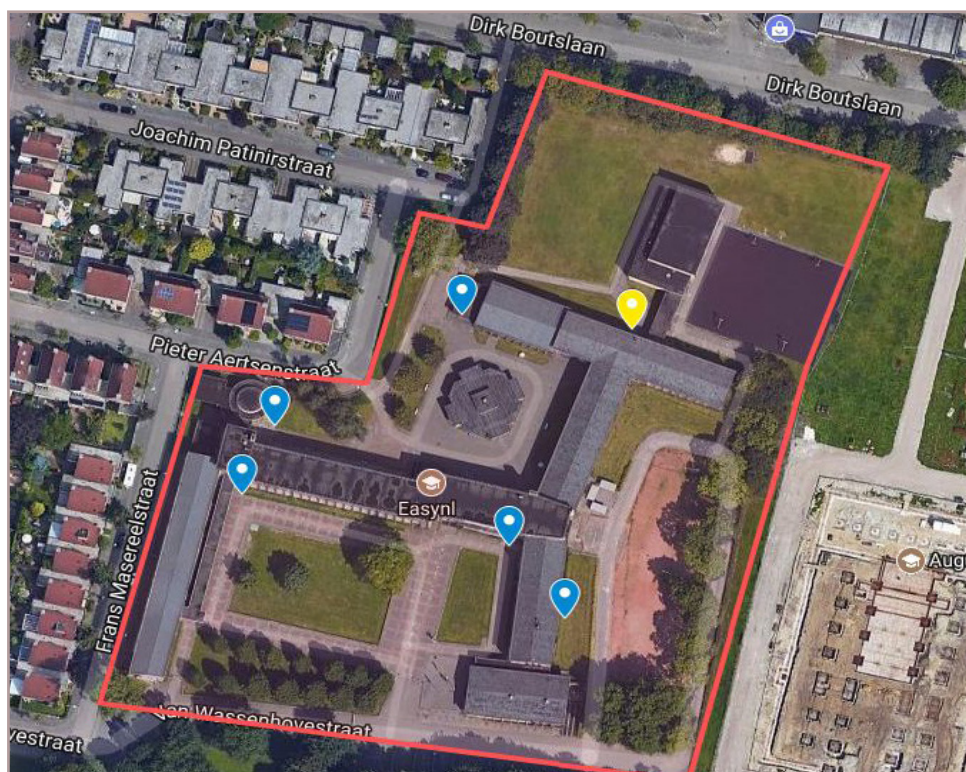
De gewone dwergvleermuis

Najaar (eind augustus en september)

Tijdens het eerste bezoek eind augustus werd op een vijtal plekken een baltsend mannetje gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie figuur 2 op de volgende pagina). De dieren baltsten in vlucht nabij gevels, soms ook op grotere hoogte en in grotere ronden in de nabije omgeving van de bebouwing. Ook tijdens het tweede bezoek in september werden baltsende mannetjes aangetroffen, zij het één dier minder. De vier dieren baltsten op ongeveer dezelfde plek als tijdens de eerste ronde. Door dit gedrag, is het aannemelijk dat er maximaal vijf paarverblijf-

laatsen zijn aangetroffen in de bebouwing. Doordat gevels niet werden aangetikt, kon de precieze locatie van de paarverblijven niet worden vastgesteld. Naast de baltsende dieren werd incidenteel een jagende gewone dwergvleermuis waargenomen boven open plekken nabij de bebouwing en de aanwezige groenelementen.

Indicaties voor de aanwezigheid van een massawinterverblijf zijn niet aangetroffen. Er is géén zwermgedrag vastgesteld. De kans op overwinterende individuele dieren blijft echter, zeker bij mildere winters, aanwezig.

Figuur 2
Waarnemingen
gewone
dwergvleermuis:
Blauw = baltslo-
catie mannetje
gewone dwerg-
vleermuis nabij
gevel. Geel =
Zomerverblijf-
plaats gewone
dwergvleermuis.

Voorjaar (mei en juli)

Tijdens de bezoeken in de kraamperiode waren aantallen gewone dwergvleermuizen uitgesproken laag in het plangebied. Incidenteel jaagde een gewone dwergvleermuis rond de bebouwing. Ook werd voor korte duur gejaagd boven een recent gegraven waterpartij ten oosten van de bebouwing. Tijdens het bezoek in juli betrof dit voor korte duur drie dieren tegelijkertijd, dit was ook het maximale aantal. Er is in het plangebied een zomerverblijfplaats aangetroffen van een solitaire gewone dwergvleermuis. Rond de schemering werd één gewone dwergvleermuis invliegend waargenomen bij een open stootvoeg bij een noordelijke gevel aan de noordzijde van het gebouw. Vrij kort vóór zonsondergang vloog een tweede dier vanuit zuidelijke richting langs het gebouw, echter vertrok het dier in noordwestelijke richting zonder in te vliegen.

Laatvlieger

De laatvlieger werd tijdens de bezoeken in het voorjaar incidenteel jagend boven de woonwijk nabij het plangebied waargenomen. Er was geen binding met het plangebied zelf.

Ruige dwergvleermuis

In het najaar is twee maal voor korte duur een jagende ruige dwergvleermuis waargenomen. Er was geen duidelijke binding met het plangebied.

3 Conclusie

3.1 Aangetroffen beschermde natuurwaarden

In het plangebied zijn de volgende soorten en functies aangetroffen waar gedurende de sloop en in de nieuwe situatie rekening mee gehouden dient te worden:

- » Functie van de te slopen bebouwing als paarverblijf (maximaal vijf) en als zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis.
- » Theoretische kans op overwinterende individuen (bij mildere winters).

3.2 Effecten

Door de sloop van de bebouwing worden maximaal vijf paarverblijfplaatsen en één zomerverblijfplaats weggenomen. Door tijdig geschikte alternatieven te bieden kunnen effecten worden voorkomen. Reeds in het najaar van 2017 heeft de initiatiefnemer op advies van Buro Maerlant 20 klein formaat vleermuiskasten en 4 groot formaat vleermuiskasten verspreid in het plangebied aangebracht. Reeds hebben aanwezige dieren één seizoen aan de alternatieven kunnen wennen. Daarnaast is zijn in het voorjaar van 2018 gevels van de nieuwe school voor vleermuizen geschikt gemaakt door het aanbrengen van open stootvoegen in blinde gevels, zowel op het zuiden westen als het oosten. Deze voorziening geeft vleermuizen ook een alternatief met een permanent karakter. Naast de tijdelijke alternatieven is het gewenst ook in de nieuwbouw een duurzaam permanent alternatief te bieden. Doordat nieuwe gebouwen vrij eenvoudig geschikt gemaakt kunnen worden voor vleermuizen, wordt ingeschat dat dit goed mogelijk is. Door de reeds getroffen en deze te nemen maatregelen worden negatieve effecten op de aanwezige vleermuizen voorkomen. De sloop dient daarnaast op een vleermuisvriendelijke wijze plaats te vinden.

Door de genomen maatregelen en het nemen van de juiste maatregelen voorafgaand aan de sloop blijft de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen in stand en wordt voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden.

4 Advies

Uitwerken beschermende maatregelen

Geadviseerd wordt voorafgaand aan de sloop een ecologisch werkprotocol op te laten stellen door een terzake deskundige met daarin opgenomen de te exacte werkwijze van het vrij maken van de bebouwing op diervriendelijke wijze. Nadat de bebouwing vrij is van vleermuizen, kan deze zonder meer worden gesloopt.

Voorbeeld werkwijze vrij maken bebouwing:

- » Vóór uitvoer (1 tot 2 dagen) van de maatregelen stelt een terzake deskundige middels een gericht veldbezoek waar zich op dat moment vleermuizen bevinden.
- » Gevels / gebouwdelen waar op dat moment géén vleermuizen aanwezig zijn worden gecontroleerd open gehakt óf worden ontoegankelijk gemaakt voor vleermuizen door gaten en kieren dicht te zetten. Bij twijfel (wel of geen dieren aanwezig) wordt de onderstaande methode gebruikt.
- » Delen (of het deel) waar een verblijfplaats aanwezig is, worden vervolgens vrij gemaakt van vleermuizen door het aanbrengen van exclusion flaps bij openingen (dieren kunnen er uit maar niet meer in) óf gevels worden na zonsondergang gedurende één nacht fel verlicht. Dieren zullen na het uitvliegen vanwege de aanwezigheid van felle lampen niet meer terug keren. Overige gebouwdelen dienen echter ongeschikt gemaakt te zijn, zodat voorkomen wordt dat dieren elders in het gebouw een plek zoeken.

Uitwerken beschermende maatregelen in de nieuwe situatie

Aanbevolen wordt in samenspraak met een terzake deskundige voorzieningen te treffen in de nieuwe situatie. Dit kan bijvoorbeeld zijn door het inbouwen / in metselen van vleermuiskasten in gevels.

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen
T 085 877 86 85
E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl
KvK 69667705